

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ 2023: «ΑΡΩΓΟΣ» ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ Ή ΕΧΘΡΟΣ;

Οι ρυθμοί ανάπτυξης της Τεχνολογίας την περίοδο που διανύουμε είναι αλματώδεις. Απόδειξη γι' αυτό αποτελούν η συνεχής κατασκευή νέων μοντέλων συσκευών, η αναβάθμιση δικτύων στο διαδίκτυο αλλά και η ανάπτυξη των τεχνολογικών εξοπλισμών. Είναι όμως η τεχνολογία σύμμαχος του ανθρώπου ή εχθρός; Είναι «ευεργέτης» ή επιβλαβής για τον άνθρωπο;

Είναι γεγονός ότι η καθημερινή των ανθρώπων παγκοσμίως χαρακτηρίζεται από την ψηφιοποίηση. Οι απόψεις τους των ανθρώπων για το όφελος δίστανται. Κάποιοι είναι οι υπέρμαχοι της τεχνολογίας και αποδέχονται άνευ όρων ότι νέο έχει να προσφέρει, κάποιοι είναι εντελώς αρνητικοί – φοβικοί και προσπαθούν να απορρίψουν με κάθε μέσο κάθε είδος τεχνολογίας και κάποιοι προσπαθούν να βρουν την ισορροπία ανάμεσα στην τεχνολογία και την ανθρώπινη υπόσταση. Ποια άποψη λοιπόν είναι η σωστή;

Όλες οι χώρες παγκοσμίως χρησιμοποίησαν και συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες προκειμένου να καλύψουν τις αυξανόμενες ανάγκες των ανθρώπων, υλικές και ψυχικές με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους. Έτσι, η Εσθονία, ένα μικρό κράτος, με πληθυσμό μόλις 1,3 εκατομμύρια, κατάφερε να ανακηρυχθεί παγκόσμιος πρωταθλητής της τεχνολογίας, αφού είναι η μοναδική χώρα στην οποία γίνονται όλα ηλεκτρονικά. Η χώρα μας, η Ελλάδα, προσπαθεί να υιοθετήσει το παράδειγμά της και να ενταχθεί στον ψηφιακό κόσμο, όμως δεν αρκεί μόνο η «θέληση», αλλά πρέπει να υπάρξει εμπιστοσύνη των πολιτών προς το κράτος, ώστε τα στοιχεία που καταχωρούνται ηλεκτρονικά να χρησιμοποιούνται για όφελος των πολιτών, να προστατεύονται (να μη κινδυνεύουν από χάκερς) και όχι για άλλους σκοπούς.

Αναμφισβήτητα, η υγειονομική κρίση το 2020, σε όλες τις χώρες του κόσμου, φάνερωσε την χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών σε πολλούς τομείς της καθημερινότητας των ανθρώπων. Φυσικά και πριν την κρίση η τεχνολογία κατείχε σημαντική θέση στη ζωή μας, όμως αποδείχτηκε τα τελευταία τρία χρόνια η πολύτιμη βοήθειά της σε όλες τις καθημερινές δραστηριότητές μας. Συγκεκριμένα, το εμπόριο και η αγορά αγαθών γενικότερα ακολούθησαν τον δρόμο του ηλεκτρονικού καταστήματος, το γνωστό πια σε όλους e-shop και η φράση "προσθήκη στο καλάθι" έγινε γνωστή και θεμιτή από την πλειοψηφία των ανθρώπων για την ικανοποίηση των υλικών αναγκών τους. Επιπλέον, η εκπαίδευση δια ζώσης σε όλες τις βαθμίδες αντικαταστάθηκε πολύ γρήγορα με την τηλεεκπαίδευση μέσω του υπολογιστή του κινητού ή του tablet. Ακολούθως, η εργασία μεταμορφώθηκε όπου ήταν δυνατό σε τηλεργασία ακολουθώντας τους κανόνες της τηλεεκπαίδευσης. Ακόμη, για πρώτη φορά υπήρξε η δυνατότητα παρακολούθησης συναυλιών και θεατρικών παραστάσεων διαδικτυακά μέσω κάποιας ηλεκτρονικής συσκευής, εντάσσοντας στον ψηφιακό κόσμο μορφές διασκέδασης και ψυχαγωγίας

Εκεί όμως που η τεχνολογία έχει τη σημαντικότερη επιρροή ήταν η ανθρώπινη επικοινωνία: η επαφή με τους άλλους ανθρώπους πλέον γίνεται με ηλεκτρονικό τρόπο, με την ανταλλαγή μηνυμάτων και βιντεοκλήσεων.

Στο σημείο αυτό πρέπει να καταθέσουμε και την αντίθετη άποψη που κυρίως αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις της τεχνολογίας στον άνθρωπο. Η κοινωνικοποίηση και η επαφή με καινούριους ανθρώπους δέχτηκε το μεγαλύτερο πλήγμα, καθώς οι καθημερινές επαφές των ανθρώπων με φυσική παρουσία αντικαταστάθηκαν από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Έτσι, χάθηκε η επαφή με το καινούριο, το συναίσθημα, το απρόσμενο. Το αίσθημα της πραγματικής επικοινωνίας χάνεται και στη θέση του επικρατεί η ρουτίνα, η μονοτονία. Αυτό έχει συνέπειες στη ψυχολογία του κάθε ατόμου που από δραστήριο τον κάνει να συμπεριφέρεται ως μηχανή. Παράλληλα, επηρεάζεται και η σωματική υγεία, καθώς η υπερβολική χρήση ηλεκτρονικών συσκευών όπως κινητών, tablets, υπολογιστών, ευθύνεται για προβλήματα όρασης και συχνές κεφαλαλγίες. Το σύνολο της καθημερινής ζωής μας έγινε συνώνυμο με την οθόνη μιας συσκευής. Η χρήση της τεχνολογίας παρατηρούμε ότι μετατρέπεται σε κατάχρηση, με αποτέλεσμα ιδιαίτερα τα παιδιά να οδηγούνται στον εθισμό. Ακόμη, έρευνες σ' όλον τον κόσμο καταγράφουν τον αρνητικό αντίκτυπο της τεχνολογίας στη γλωσσική επάρκεια των παιδιών και των εφήβων, αλλά και σε όλο το μαθησιακό φάσμα. Απόδειξη στη χώρα μας ότι τα παιδιά αντιγράφουν μία λέξη και την αντιγράφουν με λάθη, παρατονίζουν, μπερδεύουν πεζά με κεφαλαία, χρησιμοποιούν ξένα γράμματα, ενώ οι λέξεις στο τετράδιο "χορεύουν" πάνω στις γραμμές ή "κρέμονται" έξω από τα περιθώρια.

Περαιτέρω, εξετάζοντας την ένταξη των ανθρώπων στην ψηφιακή πραγματικότητα, κανείς δεν αντιλέγει πως η βοήθειά της είναι σημαντική, Σίγουρα, μια διαδικασία γίνεται απλούστερη και εξοικονομείται χρόνος, και αυτά τίθενται στα θετικά της σημεία. Όμως, όλα μαρτυρούν πως ο άνθρωπος δεν μπορεί να μετατραπεί ούτε αποτελεί μηχανή ή συσκευή. Το συναίσθημα δεν είναι δυνατό να μεταμορφωθεί στην ψυχρή λογική μιας συσκευής. Τελικά, οφείλουμε να σκεφτούμε τι πραγματικά θέλουμε: την αντικατάσταση της ζωής μας, των συναισθημάτων μας από τις ηλεκτρονικές συσκευές, την επιστροφή μας στο παρελθόν και στη γραφή με το φτερό ή τη γραφομηχανή, ή πρέπει με κάποιον άλλον τρόπο να αναλάβουμε δράση. Είτε το θέλουμε είτε όχι, με το πέρασμα το χρόνων η τεχνολογία θα εισχωρεί στις ζωές μας αποτελεσματικότερα. Καλό θα ήταν λοιπόν να υιοθετήσουμε τη συμβουλή των Αρχαίων Ελλήνων προγόνων μας, «πᾶν μέτρον ἄριστον», ώστε να βρεθεί η ισορροπία, να γίνεται ορθολογική χρήση των νέων τεχνολογιών, και η τεχνολογία τελικά να είναι "βοηθός" των ανθρώπων υπακούοντας στις ανάγκες του και όχι το αντίθετο.